

UNUTSAQ UNUDULARI

PEŞƏKAR JURNALİST, SƏDAQƏTLİ İNSAN

Həyatda rəqəmlərin də düşməz düşməzi olur. Onun da ömür payına "məşhur" 37 rəqəmi düşüb. İyirmi iki il əvvəl qızıl payızın xəzəl çağında-oktyabr ayının 26-da dünyasını dəyişib. İti qələmi, kəsərlə sözü və şirin xatirələrlə yaddaşlarda qalıb.

İstedadlı qələm sahibi, tələbək dostum Mirzə Əsgərov haqqında keçmiş zamanda danışmaq mənə xüsusilə ağırdır. Biz 1970-ci illərin qaynar tələbək həyatı, mətbuata sonsuz həvəs birləşdirmişdi. Demək olar ki, hər gün görüşürdük. O vaxt işlədiyim Bakı Dövlət Universitetinin çoxtirajlı qəzetinin redaksiyasında, tələbə ya-taşxanasında qayğılarımızı bölüşür, tələbək illərinin xoş günlərini yaşayırdıq.

Mirzə də mənəm kimi kənd mühtində, zəhmətkeş bir ailədə böyümüşdü. Qədim Naxçıvanın Ordubad rayonunun Aşağı Aza kəndində dünyaya göz açmışdı. Atası Qəhrəman kişi halal, əməkçi insan idi. Mirzə də uşaqlıqdan zəhmətə alışmışdı. Orta məktəbi bitirib təsərrüfatda işləmiş, ordu sıralarında xidmət etdikdən sonra Bakı Dövlət Universitetinə daxil olmuşdu.

Jurnalst peşəsinə böyük marağı, məhəbbəti vardı. Tələbə həyatı, ali məktəb yenilikləri barədə yazıları universitet qəzetində, "Azərbaycan gəncləri", "Sovet kəndi" və digər qəzetlərdə müntəzəm çap olunurdu. İmzası oxuculara yaxşı tanış idi. Mirzə artıq III kursda oxuyarkən universitetin çoxtirajlı qəzetində ədəbi işçi vəzifəsində çalışırdı.

Mirzə Əsgərov Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU), Bakı Sosial İdarəetmə və Politologiya İnstitutunu (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyası), Azərbaycan Jurnalstlar Birliyi nəzdində Jurnalst Sənətkarlığı İnstitutunu, Moskva şəhərində Mətbuat İşçiləri üçün Ümumittifaq İxtisasartırma Kursunu "Jurnalst sənətkarlığı" üzrə bitirmişdi.

1983-cü ildə Bakı Dərin Dəniz Özülləri zavodunun "Xəzər-Kaspi" qəzetinə baş redaktor təyin olundu. O illərdə də Bakının rayonlarında qəzet çıxmırdı. Mirzənin peşəkərligi, işgüzarlığı sayəsində "Xəzər-Kaspi" Qaradağ rayonu qəzeti kimi tanınmış, böyük nüfuz qazanmışdı. Qəzet dəfələrlə respublika müsabiqələrində qalib olmuş, mükafatlara layiq görülmüşdü.

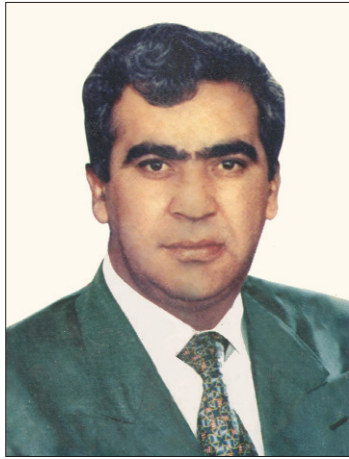
Mirzə 1987-ci ildən tələbək Azərbaycan (AZƏRTAC-red) bağlanmışdır. AZƏRTAC-in Muğan bölgəsi, Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə xüsusi müxbiri olmuşdur.

Mirzə Əsgərovun jurnalst taleyi onda gətirmişdir ki, Naxçıvanda xalqımızın böyük oğlu, dünyəşöhərtli siyasətçi, milli mətbuatımızın himayədarı Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında işləmiş, qədim yurdun informasiya blokadasından çıxarılmasında əsl fədakarlıq, qətiyyət və peşəkərlilik nümayiş etdirmişdir.

1990-cı ilin əvvəlində Naxçıvanda dərin böhran hökm sürürdü. Azərbaycanın başıpozuq, səriştəsiz rəhbərləri Muxtar Respublikanı Azərbaycandan təcrid edərək iqtisadi, siyasi, informasiya blokadasına salmışdılar. Onların nəzərində Naxçıvan arzu edilmez məkan hesab olunurdu.

Mərd, qeyrətli, zəhmətkeş naxçıvanlılar bütün çətinliklərə dözərək ümidlərini müdrik rəhbər Heydər Əliyevə bağlamışdılar. Ulu Öndərin 1990-cı ilin iyulunda Naxçıvana gəlişinə sevinərək şəhərin mərkəzi meydanında ayaqları altında qurbanlar kəsmişdilər.

Əslində Heydər Əliyevin Naxçı-

vana qayıdırsı təkcə Naxçıvanın deyil, Azərbaycanın xilası demək idi. Ulu Öndər çox qısa vaxtda Naxçıvanda böyük tarixi qərarlara imza atdı. 1990-cı il noyabrın 17-də Naxçıvan Ali Məclisi Heydər Əliyevin sədrliyi ilə Muxtar Respublikanın adının dəyişdirilməsi, dövlət rəmzləri və dövlət hakimiyyəti orqanı haqqında çox mühüm qərarlar qəbul etdi. Azərbaycan Demokratik Respublikasının üçrəngli bayrağı Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət bayrağı kimi qəbul olundu. Milli bayrağımız ilk dəfə 70 ildən sonra qədim Naxçıvanda əzəmətlə dalğalanmağa başladı.

Naxçıvanda baş verən inqilabi hadisələr, yeniliklər Azərbaycan rəhbərliyi tərəfindən qısqancılıqla qarşılanırdı. Heydər Əliyev haqqında qərəzli və sifarişli məqalələr yazılır, Muxtar Respublika ilə bağlı həqiqətlər ölkə daxilində və xaricdə məqsədliliklə gizlədilir. Azərbaycanın rəsmi qəzetləri, televiziya, radio və AZƏRTAC bu barədə susur, heç bir məlumat verilmirdi. Naxçıvan sözün əsl mənasında informasiya blokadasında yaşayırdı.

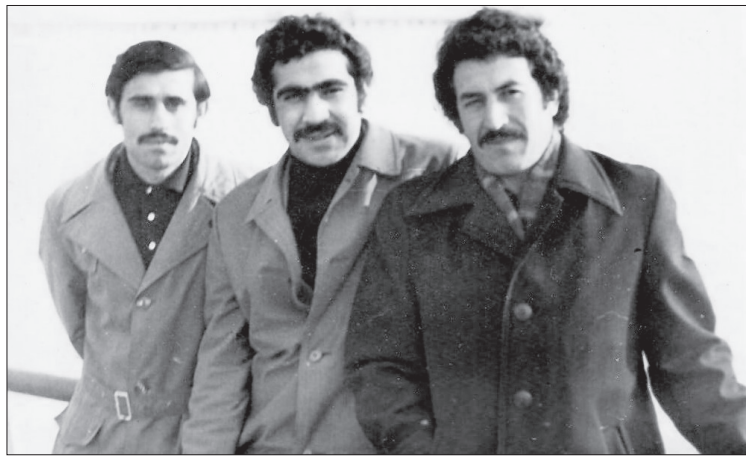
Mirzə Əsgərov belə çətin, mürəkkəb ictimai-siyasi şəraitdə AZƏRTAC-ın Naxçıvan müxbiri kimi fəaliyyət göstərirdi. Ümummilli Liderlə tez-tez görüşür, yaranmış problemlər barədə ona məlumat verir, məsləhətlər alırdı. Muxtar Respublikanın informasiya blokadasından çıxartmaq məqsədilə 1992-ci ildə Ümummilli Liderin təşəbbüsü və xeyir-duası ilə Mirzə Əsgərov "Real" informasiya agentliyini və "Naxçıvan" qəzetini təsis etdi.

"Real" müstəqil informasiya agentliyi qısa müddət ərzində İran İslam Respublikasının İran, Türkiyə Cümhuriyyətinin "Anadolu Ajansı", Rusiyanın İTAR TASS kimi nüfuzlu agentlikləri ilə əlaqə yaradaraq onları Naxçıvana dəvət etdi. Beynəlxalq aləmdə yaxşı tanınan BBC CNN kimi informasiya agentliyi Naxçıvan haqqında məbələrini yaymağa başladı.

1992-ci ilin oktyabr ayının 9-da "Naxçıvan" qəzeti Ulu Öndərin qayğısı sayəsində işıq üzü gördü. Müdrik rəhbər qəzetin yaradıcı kollektivi ilə görüşür və "Haqq Tanrıdan ucadır" sözlərini qəzetin birinci səhifəsində adının üstündə yazılmasını təklif edir.

"Naxçıvan" qəzeti qısa vaxtda geniş oxucu kütləsinin məhəbbətini qazanır və böyük tirajla çap olunur. Siyasi nankorlar, bədxahlar tərəfindən qəzetin Bakıdakı və Naxçıvanda ki redaksiyalarına dəfələrlə hücumlar olur. Baş redaktor Mirzə Əsgərovun və yaradıcı kollektivin təqiblərə, təhqirlərə məruz qalmasına baxmayaraq kollektiv çəkinmədən, qorxmadan öz işini görür. Mirzə Əsgərovun və onun ətrafındakı insanların Ulu Öndərə sədaqətindən narahat olanlar istəklərini çata bilmirlər.

Mirzə Əsgərovun Naxçıvanda

fəaliyyəti təkcə jurnalstika ilə məhdudlaşmırdı. O, Muxtar Respublikanın ictimai-siyasi həyatında da fəal iştirak edirdi. 1992-ci il oktyabr ayının 16-da Naxçıvan Ali Məclisinin sədri Heydər Əliyevə müraciət edərək onu hakimiyyət uğrunda mübarizəyə çağıraraq məşhur "91-lər"-dən biri idi. Ümummilli Lider onların cəsəətini yüksək qiymətləndirərək demişdir: "91-lər, onlar artıq dillərdə əzbər olublar. Mən 91-lərin hamısına həmişə böyük hörmət və ehtiram bəsləmişəm."

Mirzə Əsgərov Yeni Azərbaycan Partiyasının ilk üzvlərindən biri və fəal təəssübkeşi kimi Muxtar Respublikanın rayonlarını, kəndlərini gəzir, partiyanın təsis yığıncaqlarının keçirilməsində, ilk təşkilatların yaradılmasında yaxından iştirak edirdi. Çoxlu təzyiqlərə baxmayaraq yolundan, əqidəsindən dönmür, Ulu Öndərin tapşırıqlarını sədaqətlə, yüksək məsuliyyətlə icra edirdi.

O çətin, məşəqqətli günləri oğlu Araz belə xatırlayır:

- Evimizə tanımadığımız adamlardan çoxlu zənglər gəlirdi. Cəbhəçilər atama təzyiq göstərirdi, hədə-qorxu gəlirdi, hətta onu öldürəcəklərini deyirdilər. Dəfələrlə iş yerinə - "Naxçıvan" qəzetinin redaksiyasına basqın edərək ölümlə hədələmişdilər. YAP-ın ərazi təşkilatının birinin təsis yığıncağında atama və onunla gələn nümayəndəyə sui-qəsd hazırlamış, yalnız yaxın qohumların köməyi ilə onlar təcili yardım maşınında gizli şəkildə həmin yerdən uzaqlaşdırılmışdılar.

O dövrdə Naxçıvanda əhalinin vəziyyəti son dərəcə ağır idi. İşıq, qaz, istilik yox idi, camaat maddi cəhətdən korluq çəkirdi. Qəzetin çapı, informasiya agentliyinin yaradılması üçün vəsait tapılmırdı. Dünyanın nüfuzlu informasiya agentliklərini Naxçıvana dəvət etmək, "Naxçıvan" qəzetini 150 min tirajla çap etmək, təbliğat işlərini yüksək peşəkərliliklə aparmaq asan iş deyildi. Mirzə Əsgərov Ulu Öndərin yüksək diqqət və gündəlik qayğısı sayəsində bütün bu işlərin öhdəsindən bacarıqla gəlirdi.

Mirzə Əsgərov çətinliklərə sine gərəkərək, var gücünü, enerjisini sərf edərək o illərdə Naxçıvanın mətbuat salnaməsinə parlaq səhifələr yazdı.

Dünyasını dəyişdikdən sonra ümummilli lider Heydər Əliyev çıxışlarının birində onun haqqında demişdir: "Bir gün mənəm yanıma bir cavan oğlan gəldi. Mən ona görmək istədiyini işlərin çox çətin olduğunu dedim, amma o, öz işinin öhdəsindən layiqincə gəldi. Digər jurnalstlərə də Mirzə Əsgərov kimi əqiddəli, peşəsinə sədaqətli, qələmini uca tutmağı tövsiyə edərdim. Allah rəhmət eləsin!"

Bakı Dövlət Universitetinin jurnalstika fakültəsinin baş müəllimi, universitetin "Lenin tərbiyəsi uğrunda" (indiki "Bakı Dövlət Universiteti") qə-

zetinin sabiq baş redaktoru Ağamusa Zeynalov Mirzənin cəsəətini, peşəkərliliyi barədə söhbət açır:

-Mirzə Əsgərovu tələbək illərindən tanıyırdım. Redaksiya ilə müntəzəm əlaqə saxlayır, müxtəlif mövzularda maraqlı yazılarla çıxış edirdi. Jurnalst peşəsinin vurğunu idi. Onun istedadını, bacarığını, qabiliyyətini nəzərə alıb ədəbi işçi vəzifəsinə işə qəbul etdim. Qısa vaxtda etimadı doğrultdu. Universitet kollektivi arasında cəsəətli, fəal, işgüzar müxbiri kimi tanındı.

1980-ci illərin axırlarında başlanan azadlıq hərəkatında da fəal iştirak edirdi. Dəşətlə 20 Yanvar faciəsinin şahidi olmuşdu. Sovet ordusunun vəhşi qətliməndən möhkəm hid-dətlənmədi. Azərbaycanın müstəqilliyi, suverenliyi yolunda canını qurban verməyə hazır idi. Mirzə çox əqiddəli, sədaqətli, vətənpərvər bir insan idi.

Mirzənin ailəsini yaxından tanıyırdım. Toyunda olmuşdum. Gözəl ailəsi, iki balası vardı. Araz adını çox sevirdi. Elə oğlum Arazın adını da öz övladına qoydu. İndi oğlu Araz Əsgərov Respublika Miqrasiya Xidmətində işləyir. Mirzənin qızı Aygün isə atasının yolunu seçdi. BDU-nun jurnalstika fakültəsini bitirib. Bir vaxtlar atasının işlədiyi AZƏRTAC-ın İspaniyadakı xüsusi müxbiridir.

Mirzə çox istəqanlı, ailəcanlı idi. Övladlarını çox işləyirdi. Heyf ki, balalarını xoş günlərini, nəvələrinin, xüsusən, Arazın ona adaş olan oğlunun sevincini, şıltaqlığını görmək ona qismət olmadı. Ömrünün ən parlaq, yaradıcılığının məhsuldar dövründə dünyasını dəyişdi. Mirzəni çox böyük perspektiv gözləyirdi. Qəfil ölüm bütün arzularını yarımçıq qoydu.

Respublikanın tanınmış, nüfuzlu jurnalstlərindən biri, iki dəfə respublikanın əməkdar mədəniyyət işçisi fəxri adına layiq görülmüş Şakir Yaqubov yaxın dostu, həmkarı barədə "Səhər" qəzetinin 28 oktyabr 1993-cü il tarixli sayında yazır:

"...iki ay qabaq "Real" informasiya agentliyinin "Səhər"lə yaradıcılıq əməkdaşlığının perspektivlərini birlikdə müzakirə edirdik.

...iki həftə qabaq həmkarları, əzizləri, dostları ilə "Naxçıvan" qəzetinin yubiley şənliyini keçirirdi.

...iki gün əvvəl toyda olmuşdu... "Real" informasiya agentliyinin direktoru, "Qızıl qələm" mükafatı laureatı Mirzə Əsgərov-gülərz, zarafatçı, xoşqılıq, daim harasa tələsən, narahat görünən həmkarımız daha aramızda yoxdur!

Bu gün Mirzədən yalnız və yalnız əzizlərinin, dost və tanışlarının qəlbi-ni yandırır-yaxan xatirələr qalıb!

Ölüm həqiqətən qaşla göz arındaymış! Ölüm həqiqətən bir belə yaxın, naghani olmuş!

37 yaş nədir ki?! Bizim şəraitdə

heç 40 yaşlıların da hamısının əli çörəyə çatmır. Mirzənin əli çörəyə təzə-təzə çatmışdı. Bakıda evi, gözəl ailəsi, gülüzlü balaları, sevimli işi... Daha heç nə yaza bilmirəm. Heyf səndən, Mirzə Əsgərov!..."

"Xalq qəzeti"nin Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə xüsusi müxbiri işləmiş, bu günlərdə dünyasını dəyişmiş ağsaqqal jurnalst Telman Əliyevin Mirzə haqqında dediklərindən:

-Mirzə AZƏRTAC-da işləyirdi. Naxçıvanda keçirilən tədbirlərdə tez-tez görüşürdük. Cəsəətli, qorxmaz, sözünü deyən idi. Dosta, yoldaşa can yandırır. Haqqı-ədələti həmişə üstün tuturdu. İşlə bağlı çoxlu çətinliklər, maneələr olurdu. Mirzə dərhal çıxış yolunu tapır, informasiya blokadasını yarıb keçirdi. Naxçıvan hadisələrini vaxtında, obyektiv şəkildə geniş oxucu kütləsinə çatdırırdı.

Hadisələrin gərgin dövrü idi. Nankor qonşularımız tərəfindən soydaşlarımız Ermənistandan-doğma yurdlarından zorla çıxarıldı. İşlə əlaqədar bir yerdə Zəngilana getməli idik. Mirzənin dostunun "Volqa"sı ilə yola düşdük. Hava dumanlı-çişkinli idi. Mehri stansiyasından körpünü keçəndə yolu azdıq. Səhvən erməni kəndinə gəlib çıxdıq. Mirzənin fərsəti, zirekliyi sayəsində vəziyyətdən çıxıb Zəngilana doğru istiqamət aldıq.

Mirzə yaddaşımda mərd, səmi, gülərz, qayğıkeş insan, mübariz bir jurnalst kimi qalıb. Allah ona qəni-qəni rəhmət eləsin!

"Xalq qəzeti"nin əməkdaşı, respublikanın əməkdar jurnalstı Namiq Əhmədov yaxın dostu barədə kövrək xatirələrini dilə gətirir:

-Danışmağa çox çətinlik çəkirəm. Mirzə haqqında o qədər deyiləsi sözlər, xatirələr var ki... Çox səriştəli, bacarıqlı, sədaqətli, əvəzsiz bir insan idi. Təşkilatçı kimi fenomen qabiliyyətə malik idi.

Yadımdadır. BDU-nu bitirdikdən sonra Bakı Dərin Dəniz Özülləri zavodunun çoxtirajlı qəzetinin baş redaktoru işləyirdi. Tələbə yoldaşları zarafatla deyirdilər ki, Mirzə Əsgərov Qaradağı fəth edib. Çünki "Xəzər-Kaspi" qəzetini Qaradağ rayonunun qəzeti səviyyəsinə qaldırmışdı. Rayonun birinci katibi onun xətrini çox istəyirdi. Mirzənin sözü hər yerdə keçirdi. Onun üçün açılmayan qapı yox idi. Hansı işi tapşırırsaydın, yüksək səviyyədə icra edərdi.

Mirzə sonra AZƏRTAC-da işə düzəldi. Muğan zonası üzrə müxbir işlədi. Naxçıvanın ən gərgin vaxtlarında AZƏRTAC-ın Muxtar Respublika üzrə müxbiri təyin olundu.

Ümummilli Lider Naxçıvan Ali Məclisinin sədri olanda mətbuatla əlaqədar məsələləri Mirzəyə tapşırırmışdı. Ona inanır, etimad bəsləyirdi. Mirzə Əsgərov cəsəətlə, yüksək peşəkərliliklə informasiya blokadasını yarıaraq Naxçıvan hadisələri barədə məlumatları respublika və xarici ölkələrə çatdırırdı.

Dostumuz gözəl arzularla yaşayırdı, sabaha böyük ümidlə baxırdı. Heyf, əcəl arın vermədi. Səmi, sədaqətli, xeyirxah, əziz dostumuzu, peşəkər bir jurnalstı vaxtsız itirdik.

Mirzə Əsgərov milli mətbuatımızda istedadlı, zəhmətkeş, cəsəətli jurnalst kimi iz qoymuşdur. Mətbuat sahəsində xidmətləri "Həsən bəy Zərdabi", "Dan Ulduzu", "Qızıl qələm" mükafatlarına, H.Z.Tağıyev adına "Fəxriyyə" diplomuna layiq görülmüşdür. Blokada şəraitində yaşayan Muxtar Respublika haqqında ilk dəfə "Naxçıvan yaşayır,döyüşür" adlı jurnalın əsas müəllifi olmuşdur.

Yaşasaydı daha böyük mükafatlar alacaq, sanballı yazıları, yeni kitabları ilə öz oxucularını sevindirəcəkdi.

Təəssüf ki, mənəli, yaradıcı bir ömür yarımçıq qaldı. İti qələmi və sözü susdu. İmzası ilə yaddaşlara əbədilik köçdü.

Qarşıdan istedadlı, cəfəkeş həmkarımızın 60 illik yubileyi yaxınlaşır. Mirzə Əsgərovun adını əbədiləşdirmək, Bakı şəhərində və doğuboya-baş çatdığı doğma Naxçıvanda yubiley tədbirləri keçirmək 140 yaşlı milli mətbuatımıza dəyərli töhfə olardı.

Əlisəfa Həsənov